

Input // output

Milieuverdragen

Milieucoalities tussen verschillende landen kunnen door nationale milieumaatregelen of groene technologische vooruitgang uiteenvallen. Deze conclusie trekken Benchekroun en Chaudhuri aan de hand van een speltheoretisch model waarin een kleine groep landen is betrokken. Uit de analyse blijkt dat de kans groot is dat de coalitie volledig uiteenvalt als een enkel land het verdrag schendt en de gemiddelde productietechnologie vuil is. Dit komt doordat de overgebleven landen dan zware beperkingen op hun productie moeten leggen, welke ze niet zullen accepteren. Maar omdat ook het land dat als eerste de

afsprake schond welvaart verliest door het uiteenvallen, zal het van schending afzien. Het land is echter wel geneigd te schenden als een schonere technologie de coalitie zonder dat land stabiliseert, wat de totale welvaart kan doen afnemen. De auteurs benadrukken dat dit pessimistische resultaat slechts een mogelijk scenario is en dat de kans op dit scenario groter wordt naarmate de initiële vervuiling groter is.

Benchekroun, H. en A.R. Chaudhuri (2012) Cleaner technologies and the stability of international environmental agreements. TILEC Discussion Paper, 021.

Vrijwillig

Uit eerder onderzoek is gebleken dat marktmacht de efficiëntie van congestietarieven bij het gebruik van vliegvelden aantast. Het optimale congestietarief is namelijk negatief afhankelijk van de marktmacht van de betalende vervoerder. Dit zorgt voor het politiek onaantrekkelijke resultaat dat vervoerders met grote marktmacht relatief weinig tol betalen en ook dat de tolopbrengsten niet voldoende zijn om het optimale aantal investeringen in capaciteit te financieren. Het theoretische model van Verhoef biedt een alternatief dat deze nadelen niet heeft. Vervoerders met veel marktmacht betalen daarbij ook relatief weinig tol, maar dragen meer vrijwillig bij aan capaciteit, aangezien capaciteit leidt tot marktmacht en marktmacht tot minder tolvplichting. Om dit systeem te laten werken moet iedere vervoerder exact naar marktaandeel bijdragen aan de capaciteitsuitbreiding, door tol of door eigen bijdrage. Dit is een uitdaging, omdat de allocatie van capaciteitsinvesteringen een ingewikkeld proces is, zeker omdat er een perverse prikkel kan ontstaan deze investeringen te vermijden.

Verhoef, E.T. (2012) Cost recovery of congested infrastructure under market power. Tinbergen Institute Discussion Paper, 064.

Concurrent

Burger *et al.* onderzoeken de regionale concurrentie in Europa voor het aantrekken van *greenfield*-investeringen. Regionale concurrentie in Europa blijkt het hevigst voor investeringen met lage toegevoegde waarde. Dit komt doordat deze investeringen weinig specifieke kennis en vaardigheden eisen van de lokale bevolking. Om dezelfde reden zijn regio's die zich specialiseren in financiële dienstverlening relatief vrij van concurrentie. Mede hierdoor hebben de regio's Londen en Île-de-France naast elkaar weinig concurrentie. Regio's met vergelijkbare kennis en vaardigheden zijn elkaars grootste concurrent.

Burger, M., B. van der Knaap en R.S. Wall (2012) Revealed competition for greenfield investments between European regions. Tinbergen Institute Discussion Paper, 063.

Activeren

Gerards *et al.* onderzoeken een facultatieve training die gericht is op het creëren van een actieve houding van de deelnemers om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Uit enquêtes afgenomen bij Philips, waar een dergelijke training in 2009 werd aangeboden, blijkt dat voornamelijk ambitieuze en goed opgeleide werknemers de training volgen. De training helpt daardoor met name diegenen die dat het minst nodig hebben. Toch zijn ook mensen met een laag zelfbeeld vaak aanwezig bij de cursus, aangezien deze indirect het zelfbeeld kan verhogen. De auteurs concluderen daarnaast dat de cursus inderdaad een actievere houding creëert en dat deelnemers meer andere trainingen willen gaan volgen. De bovengenoemde training wordt hierdoor een middel om bepaalde mensen te bewegen meer andere trainingen te volgen. Hierbij is wel het risico dat sommige werknemers de cursus zien als signaal dat er ontslagen gaan vallen. Daardoor is het zaak om dit misverstand via adequate communicatie te voorkomen.

Gerards, R., A. de Grip en M. Witlox (2012) 'Employability-miles' and worker employability awareness. ROA Research Memorandum, 010.

Inflatie

De inflatie is in juli gestegen naar 2,3 procent. Dit blijkt uit cijfers van het CBS. De stijging van de inflatie kwam vooral door hogere woninghuur en aangepaste belastingregels bij de aanschaf van nieuwe personenauto's. Voor de meeste huurwoningen is dit jaar een maximale huurtoeslag van

2,3%

SINUS 1916
Nederlandse

inflatie in juli 2012

2,3 procent wettelijk toegestaan. Fors hogere stijgingen zijn mogelijk bij bijvoorbeeld huurderwisseling, waardoor het gemiddelde met 2,8 procent ruim boven de 2,3 procent uitkomt.

CBS (2012) Inflatie gestegen naar 2,3 procent. Persbericht, 9 augustus.

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.

Lenen

De rentevoet voor leningen bij buitenlandse banken is gemiddeld bijna één procent lager dan die bij binnenlandse banken. Buitenlandse banken eisen bij leningen wel vaker onderpand en een kortere looptijd. Beck *et al.* concluderen daarnaast uit hun dataset over Boliviaanse bedrijven dat de rentevoet van buitenlandse banken veelal is gebaseerd op harde informatie zoals *credit ratings*, terwijl binnenlandse banken vaker gebruikmaken van zachte informatie, zoals de duur van de relatie met de lener. Via de harde informatie verkleinen de buitenlandse banken hun informatieachterstand ten opzichte van binnenlandse banken. Dit impliceert dat landen die buitenlandse banken willen verwelkomen ten faveure van de concurrentie moeten zorgen voor beschikbaarheid van deze informatie.

Beck, T., V. Ioannidou en L. Schäfer (2012) *Foreigners vs. natives: bank lending technologies and loan pricing. EBC Discussion Paper*, 014.

Ondernemersbloed

Opvoeding draagt tweemaal zoveel bij aan toekomstig ondernemerschap als biologische afkomst. Lindquist *et al.* concluderen uit hun dataset ook dat biologische afkomst van invloed is: *nature* en *nurture* gezamenlijk vergroten de kans op toekomstig ondernemerschap van kinderen met zestig procent. De sterke invloed van opvoeding blijkt te ontstaan omdat ondernemers dienen als rolmodel voor hun kinderen. Dit is voornamelijk het geval voor kinderen van het zelfde geslacht als de ondernemende ouder. Dit impliceert dat de overheid mogelijkheden heeft om ondernemerschap onder de bevolking te stimuleren, bijvoorbeeld door middel van educatie.

Lindquist, M., J. Sol en M. van Praag (2012) *Why do entrepreneurial parents have entrepreneurial children? Tinbergen Institute Discussion Paper*, 062.

Vergrijzing

In de eerste helft van 2012 zijn in Nederland ruim 72.000 personen overleden. Dat zijn er ruim 4000 meer dan in de eerste helft van 2011, een groei van 6 procent. Voor het eerst sinds jaren stijgt daarmee het aantal sterfgevallen aanzienlijk. Ondanks de toename van het aantal ouderen in het afgelopen

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.

Divers

Etnische diversiteit verbetert de bedrijfsresultaten in teamverband tenzij één etnische groep minimaal de helft van het team vertegenwoordigt. Deze conclusie trekken Hoogendoorn en Van Praag aan de hand van een gerandomiseerd veldexperiment waarin teams van studenten een bedrijf moeten opzetten en onderhouden. De reden die de auteurs voor deze resultaten geven is dat etnische diversiteit zorgt voor een grotere variëteit aan kennis en vaardigheden, waardoor teamleden van elkaar kunnen leren.

Hoogendoorn, S. en M. van Praag (2012) *Ethnic diversity and team performance: a field experiment. Tinbergen Institute Discussion Paper*, 068.

Verouderd

Vergrijzing van de stemgerechtigde bevolking leidt tot lagere publieke pensioenuitkeringen per gepensioneerde. Daarnaast blijken de totale pensioenuitgaven als percentage van het nationaal product volgens de meeste econometrische modellen van Hollanders en Koster niet te stijgen bij een toenemende vergrijzing. Uit data over dertig OESO-landen in de periode 1980–2005 blijkt dat deze conclusies ook gelden als de zorguitgaven worden gebruikt als afhankelijke variabele. Deze resultaten spreken het eerder accuraat veronderstelde *median voter*-theorema tegen.

Hollanders, D.A. en F. Koster (2012) *The greying of the median voter. CentER Discussion Paper*, 061.

Zoeken

Nationale programma's om werklozen te helpen met het zoeken naar werk verlaagt de sociale welvaart, ook als zij op kleine schaal positief zijn bevonden. Dit komt doordat bij kleinschalige experimenten *general equilibrium*-effecten niet worden meegenomen in de evaluatie. Gautier *et al.* onderzoeken deze effecten aan de hand van een Deens programma. Zij ontdekken dat het programma de zoektijd naar werk voor niet-deelnemers vergroot en de totale vraag naar arbeid doet stijgen. Wanneer de auteurs deze effecten meenemen in een kosten-batenanalyse van het programma op nationale schaal, blijkt de welvaart maximaal te zijn als slechts twintig procent van de werklozen meedoet aan het programma, mede omdat een grootschalige implementatie de overheid veel geld kost en de grote stroom sollicitanten de kosten van bedrijven opstuwt.

Gautier, P., P. Muller, B. van der Klaauw, M. Rosholm en M. Svarer (2012) *Estimating equilibrium effects of job search assistance. Tinbergen Institute Discussion Paper*, 071.

Zekerheid

De correlatie tussen de gerealiseerde groei in wereldhandel en dat van het bbp is sterk, maar de verwachte waarden van deze variabelen blijken niet gerelateerd. De verwachte groei van de wereldhandel is zelfs geen goede voorspeller voor de groei van de export in Nederland. Het econometrische model van Elbourne en Vermeer toont aan dat dit resultaat wordt veroorzaakt door de onzekerheid in de voorspelling van de wereldhandel. Als deze voorspelling weinig onzekerheid zou bevatten, is de verwachte handelsgroei wel een indicator voor de groei van export en bbp in Nederland.

Elbourne, A. en N. Vermeer (2012) *Is world trade data useful when forecasting a small open economy? CPB Achtergrond-document*.

decennium was het aantal sterfgevallen tot dit jaar vrij stabiel. De opmerkelijke stijging vond vooral plaats bij mannen boven de 80 en bij vrouwen boven de 90 jaar.

CBS (2012) *Sterke toename sterfte in 1e halfjaar 2012. Persbericht*, 9 augustus.